

Underhåll och reinvestering av dricksvattenledningsnätet

Nr 7, 2023

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2023/92

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelsers ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till

Stockholm Vatten och Avfall AB

Underhåll och reinvestering av dricksvattenledningsnätet

Revisorsgrupp 1 har den 12 december 2023 behandlat bifogad revisionsrapport (7).

Kostnaden för underhåll och reinvestering av dricksvattenledningsnätet är betydande för staden. Vi revisorer anser därför att det är angeläget att styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB håller sig informerad om kostnader och framdrift för de projekt som pågår eller planeras. Detta för att säkerställa att verksamheten bedrivs med tillräcklig styrning och kontroll. Vi revisorer menar också att kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB behöver få formell återrapportering vid eventuella avvikelser från tidigare fattade beslut.

Vi hänvisar i övrigt till rapporten och överlämnar den till Stockholm Vatten och Avfall AB. Yttrande ska ha inkommit till revisorsgrupp 1 senast 31 mars 2024. Kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB får rapporten för kännedom.

På revisorerernas vägnar.

Bosse Ringholm
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat Stockholm Vatten och Avfall ABs (SVOAs) arbete med att planera och genomföra underhåll och reinvesteringar i dricksvattenledningsnätet. Infrastrukturen för kommunalt vatten har generellt i Sverige ett föråldrat ledningsnät. Branschorganisationen Svenskt Vatten menar att den takt i vilken ledningar byts ut eller på annat sätt förnyas har varit alldeles för låg.

Strategisk planering och organisation

För att möta de utmaningar som dricksvattenförsörjningen står inför behöver SVOA arbeta för att säkerställa underhåll och reinvesteringar av ledningsnätet. En central del i detta arbete är programmet för Stockholms framtida vattenförsörjning. Arbetet med vattenledningsnätet beräknas pågå fram till 2050 och investeringskostnaderna uppskattas till cirka 20 miljarder.

Granskningen visar att SVOA i stor utsträckning använder sig av den metodik för underhåll och reinvestering som Svenskt Vatten tagit fram. Bolaget har ett strukturerat arbete för att kartlägga dricksvattenledningsnätets standard och skick. Som komplement till beprövade metoder och arbetssätt för att övervaka dricksvattenledningsnätet samt för att identifiera läckor, används också AI-teknik.

I en förnyelseplan beskrivs arbetsprocesser, nuläge, riskanalys, prioriteringar och planering av arbetet. Det finns en tydlig koppling mellan aktiviteterna i programmet, förnyelseplanen och investeringsplaneringen.

Genomförande

Granskningen visar att den projektstyrningsmodell som används inom bolaget följer de tillämpningsanvisningar som beslutats av Stockholms Stadshus AB.

Det saknas en gemensam struktur för hur risker ska hanteras i de investeringsprojekt som SVOA bedriver. Då bolaget har en omfattande investeringsvolym är det av vikt att det finns en riskhanteringsmodell för att identifiera och säkerställa hantering av risker. Enligt uppgift har det påbörjats ett arbete för att skapa en enhetlig och gemensam struktur för att analysera, värdera och hantera projektrelaterade risker.

Det finns vidare en struktur för ekonomisk uppföljning i såväl enskilda projekt som för investeringsportföljen gällande dricksvattenledningsnäten.

Återrapportering

Styrelsen behöver säkerställa att de har tillgång till tillräcklig information om pågående och planerade investeringsprojekt för att styra verksamheten. Granskningen visar att verksamhetens återrapportering till SVOAs styrelse behöver utvecklas avseende de investeringsprojekt som bedrivs. Detta är något som också har påtalats i tidigare granskning.

Styrelsen får en övergripande analys bolagets investeringsportfölj och vissa fördjupade redovisningar i de mer omfattande projekten. Denna rapportering sker i första hand i den ordinarie rapporteringen. När det gäller programmet för Stockholms framtida vattenförsörjning har styrelsen enbart fått en fördjupad lägesrapportering sedan programmet antogs 2018. Mot bakgrund av bolagets omfattande investeringsvolym behöver styrelsen se till att de regelbundet får en fördjupad information om de stora investeringarna. Detta behövs även för att ge stadens politiska ledning formell återrapportering vid eventuella avvikelser från tidigare fattade beslut.

Samlad bedömning och rekommendationer

Revisionskontorets samlade bedömning är att bolaget har en strukturerad projektstyrning av underhålls- och förnyelseprocesser. Däremot behöver projektstyrningen utvecklas avseende hantering av risker. Även återrapporteringen behöver utvecklas för att ge styrelsen en fullgod bild av investeringsverksamheten.

Stockholms Vatten och Avfall AB rekommenderas att:

- Säkerställa att arbetet med att skapa en enhetlig modell för riskhantering färdigställs och tillämpas som en integrerad del av projektstyrningsmodellen.
- Säkerställa att styrelsen de har tillgång till tillräcklig information om pågående och planerade investeringsprojekt för att styra verksamheten.